

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor bezpečnostní politiky

Praha 13. srpna 2018

Počet listů: 10

Projevy extremismu a předsudečné nenávisti

Souhrnná situační zpráva 2. čtvrtletí roku 2018

Obsah

1. Informace k vývoji extremistické scény ve 2. čtvrtletí roku 2018.....	3
1.1. Shrnutí.....	3
1.2. Tradiční pravicoví extremisté.....	3
1.3. Další projevy nenávisti a nesnášenlivosti.....	4
1.4. Paramilitární a domobranecké skupiny.....	4
1.5. Anarchistické hnutí.....	5
1.6. Radikálně komunistická scéna.....	5
1.7. Kvazi – mediální projekty.....	6
1.8. Rizika spojená s náboženským extremismem.....	6
2. Statistiky.....	7
2.1. Extremisticky motivovaná kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2018.....	7
2.2. Extremisticky motivovaná kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2018 podle krajů.....	8
2.3. Akce extremistů ve 2. čtvrtletí roku 2018.....	10

1. Informace k vývoji extremistické scény ve 2. čtvrtletí roku 2018

1.1. Shrnutí

Z hlediska nenávistných projevů je možné za sledované období označit za **nejprogresivnější a neaktivnější prvek na české scéně tzv. kvazi-mediální projekty**. Ty se snažily vnášet mezi tradiční pravicové extremisty a xenofobní populisty stále nové nenávistné podněty a motivovat je k protidemokratickým aktivitám. Tradiční extremistické strany již z velké části vyčerpaly svůj potenciál, neonacistické hnutí fungovalo jen marginálně a neveřejně. Anarchisté nedokázali vystoupit z dlouhodobého útlumu a nepodařilo se jim nalézt nová mobilizační témata. Radikální komunisté a paramilitární domobranecká uskupení se prakticky veřejně neprojevovali. Nebyl zaznamenán ani žádný incident související s náboženským extremismem.

1.2. Tradiční pravicové extremisté

Tradiční pravicově extremistické strany ztratily dřívější bezpečnostní relevanci. Staly se z nich průměrné nenávist šířící subjekty, které se omezily na komentování aktuálního dění v internetovém prostoru, případně se neúspěšně pokoušely upoutat pozornost pořádáním kontroverzních aktivit.

Předseda **Národní demokracie** (dále jen „ND“) Adam Bartoš se v dubnu zúčastnil IV. Mezinárodního ekonomického fóra na Jaltě. Tato akce měla mj. legitimizovat ruskou anexi Krymu a její účastníci kritizovali protiruské sankce. Jeho přítomnost v tomto černomořském městě našla pozitivní odezvu v rámci výstupů tzv. kvazi-mediálních projektů. Bartoš dále podpořil konání „Mezinárodního kongresu mírumilovných sil“ pod záštitou ruského nacionalistického politika Vladimira Žirinovského. Ve svém knižním vydavatelství vydal novou knihu šéfredaktorovi dezinformace šířícího webu Aeronet, který publikuje pod pseudonymem Vedoucí kolotoče.

Delegace **Dělnické strany sociální spravedlnosti** (dále jen „DSSS“) se v květnu zúčastnila dvou zahraničních mezinárodních akcí, tzv. „Europakongresu“ v německé Riese, pořádaného mládežnickou organizací neonacistické Nationaldemokratische Partei Deutschlands (NPD) a kongresu politické strany Alliance for Peace and Freedom (Aliance za mír a svobodu, dále jen „APF“).

Před podzimními komunálními volbami se Tomáš Vandas rozhodl kandidovat v Ústí nad Labem. Adam Bartoš se pokusil oslovit „zklamané členy“ hnutí Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura. V Plzni našly obě strany, DSSS a ND, společnou řeč a rozhodly se pro společnou kandidátku. V západočeské metropoli se pravicové extremisté nadále pokoušeli rozehrát proticizineckou kartu. Společně s dalšími subjekty zde DSSS a ND netradičně uspořádaly prvomájové shromáždění s účastí 200 osob.

Starším zapáleným neonacistickým veteránům se podařilo uspořádat několik White power music koncertů. **Národní obroda**, uskupení kolem Pavla Matějného, uspořádalo v dubnu sjezd a stalo se oficiálně politickým hnutím.

V případě napadení muže tmavé barvy pleti příznivci Sigmey Olomouc v pražské tramvaji v listopadu 2017 předali policisté státnímu zastupitelství návrh na podání obžaloby pro ublížení na zdraví, výtržnictví a hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob.

1.3. Další projevy nenávisti a nesnášenlivosti

Terčem nenávistných projevů neextremistických subjektů se stávali tradičně muslimové a imigranti. Ventilovány byly téměř výhradně na internetu. Spouštěčem zpravidla byly incidenty v západních zemích, případně vymyšlené či zkreslené zprávy, které se šířily virtuálním prostorem.

Určitého oživení se dočkaly i projevy protiromské, např. v souvislosti s odkupem vepřína v Letech.

Řada **protimuslimských skupin**, které vzešly z prostředí internetu, se rozpadla. Jejich personální substrát byl značně nesourodý a po čase se začaly objevovat osobní animozity. Část nespokojených členů těchto skupin se přeorientovala na nová témata. V prostředí těchto komunit se začalo hovořit o úpadku západní civilizace, byly kritizovány národní vlády či nadnárodní instituce, zejména NATO a Evropská unie. Velice často byly zmiňovány různé konspirační teorie, byla odtajňována různá spiknutí, která měla „oficiální média“ záměrně zamlčovat. Řada těchto, mnohdy značně sofistických, konstruktů, byla do prostředí internetu vypouštěna kvazi-mediálními projekty. Někteří z aktivistů, kteří se začali politicky profilovat v době migrační krize, se zhlédli v myšlenku panslovanství.

Policie prověřovala výroky v kauze fotky teplických prvňáků. V dubnu byl v této souvislosti obviněn muž z Frýdku-Místku. Ve stejném měsíci byl předán návrh na podání obžaloby pro podezření ze spáchání dvou trestných činů v případě muže, který schvaloval zastřelení Roma v Chomutově. V květnu Magistrát hlavního města Prahy zastavil přestupkové řízení proti muslimce, která bránila ve fotografování jí doprovázených dětí údajně xenofobně se projevující kolemjdoucí. Okresním státním zastupitelstvím v Českých Budějovicích bylo zastaveno trestní stíhání Martina Konvičky, který byl podezřelý z publikování nenávistných výroků na internetu. Důvodem zastavení však nebyl závěr, že by výroky nebyl spáchán trestný čin, ale fakt, že se neprokázalo, že autorem nenávistných výroků je právě Konvička. Policie obvinila mladíka, který umístil do prostor bývalého tábora v Letech vepřovou hlavu jakožto „výraz nesouhlasu“ s odkupem tamního vepřína. Obvodní soud pro Prahu 1 podmíněčně zastavil trestní stíhání bývalého náměstka ministra průmyslu a obchodu Karla Novotného za výrok „Romové jsou otravní a k ničemu“. Advokátka Klára Samková dostala pokutu ve výši 25.000,- Kč od České advokátní komory za prokletí tureckého velvyslance (v červnu 2016 se tento diplomat ohradil proti výroku Samkové přirovnávajícím islám k totalitním režimům). Advokátka se proti kárnému rozhodnutí odvolala. V červnu začali policisté prověřovat případ protiromských nápisů v památníku v Letech.

1.4. Paramilitární a domobranecké skupiny

Domobrany působící na území České republiky **zmírnily v některých případech svou rétoriku**. Některé regionální pobočky se dokonce pokoušely navázat spolupráci s místními státními institucemi, přičemž účelově upozadovaly své reálné ideologické zázemí. Některé domobranecké skupiny začaly propagovat koncept branných dnů či branné výchovy. S ohledem na to, že některé domobranecké skupiny jsou z podstaty xenofobní, rasistické a naprosto odmítají zahraničně-politické směřování státu, lze případnou realizaci takových branných projektů hodnotit jako významné bezpečnostní riziko.

Vrchní soud v Olomouci potvrdil v dubnu rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě a nařídil likvidaci tzv. Zastupitelského centra DNR, kvazi-konzulátu samozvané Doněcké lidové republiky na východě Ukrajiny, vedeného čelní představitelkou **Národní domobrany** Nelou Liskovou.

Členové některých domobraneckých skupin vítali motorkáře z ruského klubu Noční vlci při už tradiční jízdě z Moskvy do Berlína, nazvané Cesty vítězství.

V dubnu se setkali zástupci české **Zemské domobrany** s velením uskupení Slovenské branci.

1.5. Anarchistické hnutí

Anarchistické kolektivy se věnovaly řadě aktivit namířených dovnitř hnutí, které nedokázaly oslovit širší veřejnost. Sem lze zařadit solidární akce s vězňenými či stíhanými kolegy v tuzemsku či zahraničí, semináře o ochraně před bezpečnostními složkami či Anarchistický festival knihy.

Novým tématem se stala **podpora francouzským kolegům** v rámci jejich protestů v Montpellier či při militantní blokádě výstavby letiště Notre-Dame-des-Landes u města Nantes.

Tradičních **prvomájových oslav** se v Praze zúčastnilo jen několik desítek aktivistů, kteří se setkali na Střeleckém ostrově a v místě bývalého squatu Milada. Několik aktivistů se shromáždilo v Plzni, aby protestovalo proti akci pořádané DSSS, ND a dalšími subjekty.

Antifašistická akce přestala působit v ulicích a omezila se na monitorovací články na internetu. **Anarchistická federace** uspořádala v dubnu sjezd.

Část anarchistů se věnovala **ekologickým tématům**, u kterých spatřovala mj. i možnost participovat na přímých akcích. Také proto někteří z nich propagovali a zúčastnili se tzv. Klimakempu v severních Čechách. V rámci této červnové akce, která jinak upozorňuje na legitimní problematiku, došlo ke vniknutí několika osob do dolu Bílina, kde se následně připoutaly k rypadlu. Dále bylo policií zajištěno dalších téměř 300 osob pro podezření z přestupkového jednání.

Městský soud v Praze zamítl v červnu odvolání Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových v rámci žaloby proti aktivistům Autonomního sociálního centra Klinika a rozhodl, že jeho dočasní obyvatelé nemusí platit za neoprávněné užívání této nemovitosti. Aktivisté v objektu na pražském Žižkově stále pobývají navzdory ukončení smlouvy o výpůjčce.

1.6. Radikálně komunistická scéna

Význam radikálních komunistů v České republice byl i nadále zanedbatelný. Ve své produkci si **všímali zahraničních událostí**, případně si připomínali významná výročí. Vlastní veřejné akce zpravidla nejsou radikálně komunistické subjekty schopné zorganizovat, proto participují na těch, které jsou připravovány pod záštitou Komunistické strany Čech a Moravy. Ve sledovaném období se jednalo např. o oslavu 1. Máje v Praze či o setkání mladých členů a sympatizantů Komunistické strany Čech a Moravy v červnu u Lanžhotu. V květnu navštívili zástupci Komunistického svazu mládeže a Levé perspektivy ukrajinský Donbas.

1.7. Kvazi – mediální projekty

Kvazi-mediální projekty nadále produkovaly široké spektrum výstupů, které prostřednictvím internetu podsouvaly české společnosti. Na škále produktů bylo možné nalézt nejen kuriózní jednorázové hoaxy, ale i neustále recyklované sofistikované konspirační teorie.

Vytváření pocitů strachu a paniky z migrantů stále patřilo mezi klíčové prostředky působení na veřejnost. Často se objevovaly články o tzv. Marakéšské deklaraci, které lživě uváděly, že se česká vláda zavázala k přijímání migrantů. S přílivem migrantů byla spojována i kritika nevládních organizací. Intenzivně byl reflektován i pražský incident, při kterém došlo k napadení číšníka jedné restaurace nizozemskými turisty.

Nezřídka se **terčem kritiky stávala Evropská unie**, která je dlouhodobě ztvárňována jako symbol mravního, ekonomického, kulturního i politického úpadku. Ve sledovaném období bylo kvazi-mediálními projekty často skloňováno unijní Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).

Protipólem „zkažené“ Evropské unie, kterou má očekávat zkáza, se stala Ruská federace. Ve sledovaném období bylo referováno např. o výše zmíněném Jaltském fóru, objevovaly se pochvalné články o Nočních vlčích apod. Sám lídr Nočních vlků Alexander Zaldostanov pogrataloval k pátému výročí jednomu z nejvýznamnějších slovenských kvazi-mediálních projektů s názvem Zem a Vek, který má své příznivce i v České republice.

V některých výstupech kvazi-mediálních produktů se začala objevovat **myšlenka panslovanství**, jakožto nové entity, která by byla protipólem transatlantické civilizace. V této souvislosti byly propagovány červnové Všeslovanské národopisné slavnosti „Slovanská Praha 2018“.

Kvazi-mediální projekty jsou dlouhodobě velmi flexibilní ve výběru témat. Terčem často nenávisně zabarvených výpadů se stávají střídavě muslimové, imigranti, Romové, LGBT komunita či další skupiny. Tradiční demokratické instituce mají být pouze jakýmsi loutkovými subjekty, které jsou řízeny utajovanými skupinami, nadnárodními strukturami (NATO, Evropská unie), či cizími státy (USA, Německo). Je vytvářen dojem, že český národ je v existenciálním ohrožení. V současné době lze sledovat i vznik řady nových skupin na Facebooku, které výstupy kvazi-mediálních projektů multiplikují. Jejich provoz je levnější a snadnější na údržbu.

1.8. Rizika spojená s náboženským extremismem

V květnu zamítl Městský soud odvolání státní zástupkyně v kauze vydání knihy *Základy tauhídu* od Bilála Philipse. Případ byl spojen s rozsáhlou policejní razíí v pražských muslimských centrech v roce 2014.

U části muslimské komunity po celém světě bylo velmi kriticky přijímáno otevření americké ambasády v Jeruzalémě. Český velvyslanec se při této příležitosti zúčastnil slavnostní recepce. Česká republika otevřela v květnu v Jeruzalémě honorární konzulát a plánuje otevřít i Český dům. Nelze vyloučit, že realizace těchto kroků vyvolá určité kontroverze.

Policejní prezídium v červnu uvedlo, že Česká republika nepatří mezi hlavní tranzitní ani cílové země pro migranty. Policisté v letošním roce zadrželi přes 100 migrantů v rámci nelegální tranzitní migrace, více než 1.500 osob bylo zachyceno v rámci nelegálního pobytu. Nejvíce zadržených bylo evidováno v Plzeňském kraji.

Výzkumná společnost STEM v červnu uvedla, že pro českou veřejnost představují islámští radikálové hlavní bezpečnostní riziko. Uprchlíci byli hodnoceni jako čtvrté největší bezpečnostní riziko. Oproti průzkumu z dubna však míra rizikovosti u obou skupin poklesla.

V Praze proběhlo několik významných aktivit zaměřených na **prevenci terorismu**. Byly instalovány protiteroristické zábrany, byly uvedeny do provozu výsuvné sloupky na Židovském městě. V pražském metru se uskutečnilo velké protiteroristické cvičení.

2. Statistiky

Statistika Policie ČR je postavena pouze pro meziroční, nikoliv pro měsíční, porovnávání. Počítáno a porovnáváno je vždy období od 1. ledna do konce sledovaného období. Nelze tedy získat počty za jednotlivé měsíce. Vzhledem k tomu, že trestní řízení je probíhajícím procesem, prostým odečtem po sobě následujících období by bylo získáno pouze mnoho nevypovídající číslo, které za určitých okolností může nabývat i záporných hodnot.

2.1. Extremisticky motivovaná kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2018

Počty skutků

Takticko statistická klasifikace	období 1.1.-30.4.2018		období 1.1.-31.5.2018		období 1.1.-30.6.2018	
	registrováno	objasněno	registrováno	objasněno	registrováno	objasněno
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	1	0	1	0	2	0
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	4	1	6	1	11	5
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	0	0	0	0	0	0
poškození cizí věci (§ 228)	1	0	2	0	1	0
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	0	0	0	0	1	1
sprejerství (§ 228/2)	1	0	1	1	2	2
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	16	4	18	4	21	4
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	14	7	17	8	19	10
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	32	14	40	16	41	18
CELKOVÝ SOUČET	69	26	85	30	98	40

Počty stíhaných osob

TSK	období 1.1.- 30.4.2018	období 1.1.- 31.5.2018	období 1.1.- 30.6.2018
	počet	počet	počet
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	0	0	0
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	4	4	11
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	0	0	0
poškození cizí věci (§ 228)	0	0	0
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	5	5	6
sprejerství (§ 228/2)	3	4	5
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	7	10	10
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	13	14	16
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	16	21	23
CELKOVÝ POČET*	48	58	71

Za **první pololetí roku 2018** je **evidováno 98** trestných činů s extremistickým podtextem. Z toho **40** jich bylo **objasněno**. Nejčastěji byly v tomto období zastoupeny TČ evidované v takticko-statistické skupině „podpora a propagace hnutí“ (§§ 403, 404, 405) v počtu 41 skutků.

Policie ČR eviduje za **první pololetí roku 2018** celkem **71 stíhaných osob** u skutků s extremistickým podtextem. Nejčastěji se jednalo o TČ evidované v takticko-statistické skupině „podpora a propagace hnutí“ (§§ 403, 404, 405) v počtu 23 osob.

2.2. Extremisticky motivovaná kriminalita ve 2. čtvrtletí roku 2018 podle krajů

Počty skutků

spácháno na území kraje	období 1.1.-30.4.2018		období 1.1.-31.5.2018		období 1.1.-30.6.2018	
	registrováno	objasněno	registrováno	objasněno	registrováno	objasněno
Hl. m. Praha	28	2	34	3	37	4
Středočeský	10	5	10	6	11	6
Jihočeský	1	1	1	1	2	1
Plzeňský	7	4	8	4	9	6
Ústecký	6	6	7	6	9	7
Královéhradecký	3	2	3	2	2	2
Jihomoravský	2	0	6	0	6	0

Moravskoslezský	5	2	7	3	10	6
Olomoucký	0	0	1	0	1	1
Zlínský	5	2	5	3	4	3
Vysočina	2	2	2	2	3	3
Pardubický	0	0	0	0	0	0
Liberecký	0	0	1	0	2	0
Karlovarský	0	0	0	0	2	1
CELKOVÝ SOUČET	69	26	85	30	98	40

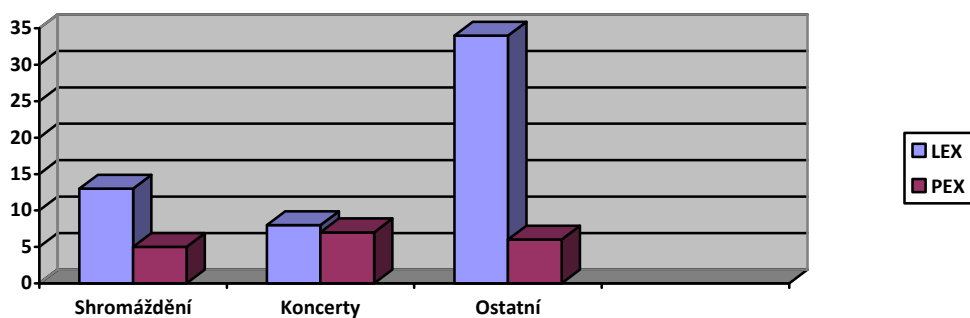
Počty stíhaných osob

spácháno na území kraje	období 1.1.-30.4.2018	období 1.1.-31.5.2018	období 1.1.-30.6.2018
	počet	počet	počet
Hl. m. Praha	9	14	16
Středočeský	4	5	5
Jihočeský	1	1	1
Plzeňský	6	6	8
Ústecký	11	11	12
Královéhradecký	3	3	3
Jihomoravský	0	0	0
Moravskoslezský	3	6	11
Olomoucký	1	1	2
Zlínský	4	5	5
Vysočina	2	2	3
Pardubický	3	3	3
Liberecký	0	0	0
Karlovarský	0	0	1
CELKOVÝ POČET*	47	57	70

Za první pololetí roku 2018 bylo registrováno nejvíce skutků s extremistickým podtextem v Praze (37) a dále pak ve Středočeském kraji (11) a v kraji Moravskoslezském (10). Nejvíce stíhaných osob u skutků s extremistickým podtextem bylo evidováno v Praze (16), dále pak v Ústeckém kraji (12).

* Celkový počet stíhaných osob není součtem hodnot, neboť osoba může spáchat tr. činnost ve více krajích a zároveň více skutků a byla by započítána duplicitně. Toto platí od počátku roku 2016.

2.3. Akce extremistů ve 2. čtvrtletí roku 2018

Ve sledovaném období bylo zaznamenáno **celkem 73 akcí** organizovaných nebo s významnou účastí politicky motivovaných extremistů. Z uvedeného počtu jich celkem **bylo 51 spojeno s levicově extremistickým spektrem** a celkem **18 pak s pravicovými extremisty**. Oproti 1. čtvrtletí roku 2018 lze sledovat nárůst počtu akcí u levicových (+13) i pravicových extremistů (+11).